

DigiNYT-seurantaryhmä

Aika To 19.4.2018 klo 9-11

Paikka Mariankatu 9, Helsinki, nh Loppupeli

Osallistujat	Olli-Pekka Heinonen, pj. Pekka Ala-Pietilä Matti Hetemäki (poissa) Päivi Nerg (poissa) Tuomas Vanhanen Päivi Sillanaukee (poissa) Otto Juote (poissa) Anna-Maija Karjalainen Timo Laitinen Heikki Mannila (poissa) Petri Peltonen Mikko Kosonen Nina Nissilä	Petteri Koponen (poissa) Katri-Leena Launis Mirjami Laitinen Sami Manninen (poissa) Riku Jylhänkangas (poissa) Janne Kerkelä (poissa) Sirpa Kekkonen Mikael Grannas (poissa) Pekka Soini (poissa) Tommi Karttaavi Ville Peltola Janne Viskari Maria Nikkilä (vieras)
	Alustajat: Janne Pulkkinen, D9 Anni Leppänen, D9 Jani Ruuskanen, VRK	Aleksi Kopponen, siht. Miisa Rotola-Pukkila, siht. Jouko Salonen, siht.

1 Edellisen kokouksen muistio

Hyväksytään edellisen kokouksen muistio: 20.3.2018

2 Kehysriihen keskeiset kuulumiset DigiNYT-seurantaryhmän työn näkökulmasta

Hallitus kokoontui kehysriiheen ti 10.4. ja ke 11.4. Keskustellaan lyhyesti kehysriihen päätöksistä ja mitä yhteyksiä päätöksillä on DigiNYT-seurantaryhmän työn painopisteisiin.

Keskustelussa Tuomas Vanhanen totesi, että ehdotukset Aurorasta eivät olleet vielä riittävän kypsiä kehysriihessä päätettäväksi. Pilotteja pystytään kuitenkin edistämään.

Kehysriihessä myös päätettiin ottaa käyttöön kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä, johon varataan 40 miljoonaa euroa. Tästä on Kuntaliitto huolissaan. Mitä kannustaminen tarkoittaa? Toistetaanko edelliset virheet? VM:n kanssa sovittu, että järjestetään yhdessä keskustelutilaisuus aiheen tiimoilta.

AUTA-hankkeelle ei osoitettu minkäänlaista rahoitusta. Samoin mobiiliviranomaisviestintään ei myöskään tullut rahoitusta.

Pekka Ala-Pietilä oli huolissaan näkemyksellisyyden puutteesta ja miten pieleen kehitys menee. Olisi hyvä ymmärtää, miksi näin tapahtui ja mistä me saadaan se pelivara? Investoinnit eivät kerta kaikkiaan ole kohdallaan.

Yleisesti oltiin myös huolissaan siitä, onko uudella digivirastolla edellytykset tulla julkisen hallinnon digitalisaation vahvaksi työkaluksi. Valmistelurahoitusta löytyy, mutta ylläpitorahoitus uupuu.

Tuomas Vanhanen totesi, että budjettiprosessi ja strategiaprosessin yhteensovittaminen on iso kysymys. Valmistelijat täytyy tuoda kokoukseen kuulemaan, mihin rahat kannattaisi käyttää.

Olli-Pekka Heinonen tiivistä yhteenvetona, että resursointia ja arkkitehtuuria rakenteeseen on syntynyt (mm. D9, digiviraston ja ekosysteemifoorumin kehityminen). Askel ei kuitenkaan ole niin pitkä, kuin olisimme halunneet sen olevan.

Päätettiin ottaa seuraavaan kokoukseen keskusteltavaksi digitalisaation ohjausmalli sekä kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä, johon varataan 40 miljoonaa euroa.

3 D9 Digitalisaation tuki – LED-malli strategia- ja kehittämistyön yhteensovittajana sekä D9:n riippumattoman arvioinnin esittely

Hallituksen kärkihankekokeiluna käynnistetty D9 Digitalisaation tuki –toiminto on toiminut nyt yli vuoden. Toiminnon tärkein tehtävä on tukea valtion virastojen ja laitosten asiakaslähtöistä digitaalista muutosta.

Lean Enterprise/Ecosystem Design eli LED-konsepti on D9-digitiimin kehittämä kokonaisuus, joka pohjautuu käytännön kokemuksiin digitalisaatiosta julkisessa hallinnossa. Strategian ja kehittämisen välille tarvitaan entistä aktiivisempaa vuoropuhelua. Toisaalta digitalisaatio vaatii työkaluja monialaisen tiimin dialogiin, sekä kokonaisvaltaisempaa otetta organisaatio-, asiakas- ja ekosysteeminäkökulmista. D9:n palvelumuotoilija ja kokeilukehittäjä Anni Leppänen sekä johtava kokonaisarkkitehti Janne Pulkkinen ovat kehittäneet LED-konseptin, jonka avulla julkisen hallinnon toimijat voivat työstää digitalisaatiota kahdella merkittävällä tasolla: 1. Kokonaisarkkitehtuurityö palvelumuotoilun avulla ketterästi, ja 2. uusien teknologioiden disruptiot.

D9:n Anni ja Janne tulevat kertomaan, mistä LED-konseptissa on kyse, mitä hyötyä siitä on digitalisaation tuessa, ja miten D9 on lähtenyt kokeilemaan konseptia käytännössä.

Lisäksi D9:n riippumaton arviointi on valmistunut. D9:n johtaja Nina Nissilä esittelee arvioinnin tulokset.

Alustus: Anni Leppänen (D9), Janne Pulkkinen (D9), Nina Nissilä (D9)

Nina Nissilä aloitti kertomalla D9:n tuloksista ja riippumattomasta arvioinnista:

- D9 raportin tulokset: tiimi tehnyt 12kk töitä
- 11/12 ministeriötä työllistää
- Toimeksiantojen jakauma: Operatiivista ja strategista työtä
- Riippumattoman selvityksen mukaisesti D9-tiimin perustaminen on ollut hyvä ja onnistunut kokeilu. Palveluille on ollut selkeä tarve
- Tavoiteasetanta on ollut laveaa, eikä D9 ole pystynyt vastaamaan kaikkiin perustamisasiakirjoissa esitettyihin tavoitteisiin

- D9 on kuitenkin vastannut hyvin tavoitteisiin, joita toimintakaudelle asetettu
- Osaamistaso erittäin korkea
- Selvityksen toimenpidesuosituksena on, että toimintaa tulisi jatkaa ja toiminnan tulisi jatkossakin painottua jo tehtyjen valintojen mukaisesti strategisempiin kehittämishankkeisiin

Kommentit tuloksista:

Mikko Kosonen totesi, että harvoin näkee näin positiivista palautetta. Työtä pitäisi ehdottomasti jatkaa. Osaaminen pitäisi olla muutosjohtamisen puolella.

Pekka Ala-Pietilä muistutti, että ei ole itsetäänselvyys, että asiat sujuvat hyvin. D9 on yksi parhaimpia juttuja, mitä digitalisaation tukemiseksi on tehty.

Janne Viskari totesi, että toimenpidesuositukset ovat todella hyviä. Panostetaan pidempiaikaiseen vaikuttamiseen.

Lisäksi muistutettiin, että joustavuus ja ketteruus ovat tiimin tärkeitä ominaisuuksia. D9 on pystynyt tukemaan organisaatioita hyvin. Toisaalta todettiin, että D9 olisi voinut luomaan pilotteja päätöksenteon tueksi, mutta se osaaminen jäi uupumaan.

Aleksi Kopponen muistutti, että Suomessa tiimi muotoutui yhteiskehittämisen kautta ja tiimiä valmisteltiin avoimena sidosryhmätyönä. On tärkeää, että D9 tukee organisaatioiden strategista työtä siinä missä operatiivista toimeenpanoa. Lisäksi on keskeistä, että tiimillä on vapaus toimia, riippumatta siitä, missä organisaatiossa tiimi toimii hallinnollisesti.

Timo Laitinen totesi, että kannattaako muuttaa sitä mikä toimii. Päättäjien pitäisi harkita tarkkaan D9:n tulevaisuutta.

Anna-Maija kertoi suurimmaksi haasteeksi sen, että D9:lle ei ole jatkorahoitusta vielä. Lisäksi tiimin joustavuus tulee kärsimään, kun rahaa ei ole niin paljon käytettävissä, kuin kokeiluhankkeen aikana.

Ville Peltola lopuksi pohti, onko strategiset tehtävät kuitenkin D9:n vastuulla vai pitäisikö toiminnan keskittyä enemmän käytännön toimeenpanoon.

Maria Nikkilä totesin, että kahden vuoden päästä tarpeet ovat ihan erilaiset ja toiminta tulee muuttumaan. Vaikka D9 keskittyisi strategiseen puoleen, operatiivista puolta ei saa unohtaa. Täytyy löytää tapa, miten työ pystytään kytkeämään paremmin osana isompaa kokonaisuutta.

Olli-Pekan näkökulmasta D9 on onnistunut kokeilu. D9 on tuonut rohkeutta uusien tekemisen tapojen käyttöönottoon ja imua on löytynyt. Kyseessä on toimintatapa, joka on säästänyt paljon resursseja. Opettavainen kokeilu, koska osaamisen löytämistä pohdittiin. Nyt näyttää siltä, että osaamista on ollut. Kuttavaa huomata, että D9 on onnistunut tavoitteissaan ilman vahvempaa mandaattia.

DigiNYT-seurantaryhmä kiittää D9-tiimiä ja Valtiokonttoria menestyksekkäästä kokeilusta. Puheenvuorojen näkemysten osalta voidaan sanoa, että D9 toimintaa pitäisi jatkaa. Suositellaan tekemään ratkaisuja, joka varmistaa toimintamallin ja -vapauden jatkamisen.

Asiakaslähtöinen digitalisaatio –konseptin esittely

Anni Leppänen ja Janne Pulkkinen esittelivät LED-mallin

- Miten luodaan vuorovaikutusta strategiatyön ja palvelumuotoilun välille?
- Digitalisaation muutosajurit: ihminen & empatia, strategia, teknologia
- Digitalisaatiota tehdään neljällä eri tasolla: Nykytila, evoluutio, revoluutio, disruptio
- Ratkaisuksi tarvitaan aktiivisempaa vuoropuhelua ja kokonaisarkkitehtuurin kehittämistä
- Asiakkaat ”maailman parhaita luulemaan tietämään, mitä palveluita tarvitaan”
- LED on ajattelutapa, menetelmäkokonaisuus ja prosessi

Esitys todettiin seurantaryhmän tiedoksi.

4 Uuden digiviraston suunta

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen päätti 5.12.2017, että valtiovarainministeriö käynnistää valmistelun maistraattien, Väestörekisterikeskuksen ja Itä-Suomen aluehallintovirastossa toimivan maistraattien ohjaus- ja kehittämisyksikön tehtävien yhdistämiseksi 1.1.2020 alkaen. Tehtävät yhdistetään uudeksi valtakunnalliseksi kokonaisuudeksi. Jo 1.1.2018 nykyiseen Väestörekisterikeskukseen keskitettiin lukuisia yhteiskunnan digitalisaatiota edistäviä palveluita. Viraston ylijohtaja Janne Viskari kertoo uudesta digivirastosta ja sen suunnasta.

Lisäksi 28.11.2017 kokouksessa sovittiin, että DigiNYT -seurantaryhmä toimisi strategisena seuranta- ja tukiryhmänä suomi.fi -palveluille tavoitteena varmistaa oikea suunta ja sitouttaa hallintoa. Jani Ruuskanen (VRK) tulee antamaan tilannekatsauksen.

Alustus: Jani Ruuskanen (VRK), Janne Viskari (VRK)

Janne Viskari ja Jani Ruuskanen alustivat keskustelun:

- Asiakkaan asiointitarve vähenee koko ajan
- Digitalisaation tukipalvelut vuonna 2019-2020: mm. Suomi.fi-chatbot kansalaisneuvonnan kanssa, saavutettavuusvaatimukset huomioitu kaikissa VRK:n palveluissa, pilvipalvelut laajasti käytössä viraston palveluissa, maistraatit yhdistyy VRK:seen, MyData-kehitystyö, analytiikka laajasti käytössä osana tiedolla johtamista koko virastossa, henkilötunnus-uudistus, Aurora 1.0
- 2021-2030: Aurora 2,0, Puheohjauksen lisääntyminen palveluissa, tekoälysovellukset laajasti käytössä, lisätyn todellisuuden julkiset palvelut, Aurora X, Hajautetun luottamuksen verkostot, MyData keskiössä, robotiikka kansalaisten käyttöliittymänä
- Uuden digiviraston toiminta-ajatus: Edistää yhteiskunnan digitalisaatiota, turvata tietojen saatavuutta ja tarjota palveluja asiakkaiden elämäntapahtumiin
- Suomi.fi palveluiden jatkokehitys:
 - Kehitystyöhön 14 550 000 euroa
 - Tärkeimmät kehityskohteet 2018: Sote- ja maakuntauudistuksen tuki, saavutettavuus- ja esteettömyystiedot, palvelutietojen automaattinen automatisointi

Keskustelussa todettiin, että D9 + digivirasto on hyvä kombinaatio. Digivirastoa on odotettu. Toivottiin myös, että siitä tulee virasto, jossa myös

kehitetään asioita, joita ei kannata tehdä jokaisen itse. Toivottiin myös, että digivirastosta tulee myös kuntien työkalu.

Pekka Ala-Pietilä totesi, että on hieno asia, että elämäntapahtuma-kulma löytyy Digiviraston tehtävästä, ennakointikykyinen yhteiskunta ja elämäntapahtumat!

5 Elämäntapahtumapilotit

Esitellään käynnissä olevien elämäntapahtumapilottien tilannekatsaus ja askelmerkit kohti DigiNYT-seurantaryhmälle 20.6. annettavaa väliraporttia. Piloteissa on jo nyt noussut onnistuneen toimeenpanon kannalta keskeisiä haasteita, joista kuullaan alustus.

Alustaja: Aleksi Kopponen (VM)

Aleksin alustuksen jälkeen keskusteltiin elämäntapahtumapilottien etenemisestä:

Petri Peltonen totesi, että TEM:llä ei resursseja, mutta tahtotilaa on. Ei pystytä satsaamaan juuri nyt, mutta tahtotila on löytää ratkaisu. Hyvällä hengellä ollaan mukana.

Pekka Ala-Pietilä ehdotti, että Jouko ja Aleksi tekevät etenemisehdotuksen, jossa on kaikki asiat, jotka täytyy tehdä. Tämä sovittiin jatkotoimenpiteeksi.

6 Muut asiat

7 Kokouksen päättäminen